

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

848. Coram quo Superiore facienda permutatio, sive quis veniat nomine Ordinarii, coram quo facienda permutatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

negante, qui possunt sine Superioris auctoritate inter se ita transigere & permutare, ut unus habeat hanc, alter aliam Ecclesiam sibi subiectam, absque eo, quod dicantur hac ratione permutare beneficia.

2. Respondeo ad secundum: Ratio, cur Canones id prohibeant, est, ne Clericis detur occasio avaritiæ, & ambitionis; ne de beneficiis tanquam de rebus suis patrimonialibus disponere possint videantur, neve designando ministros ineptos Ecclesiæ damnum inferant. Castrop. loc. cit. Azor p. 2. l. 7. c. 29. q. 2. vel etiam, ne beneficia hac ratione sine Canonica Institutione obtineantur, contra quod dicitur c. 1. de reg. juris in 6. Pirh. loc. cit.

Quaestio 846. An permutatio hæc facta propriã auctoritate sit simoniaca?

Respondeo: Simoniacam esse, tenent Garc. p. 11. c. 4. n. 57. citans Abb. in c. quaesitum. n. 3. Tolet. in sum. l. 5. c. 91. Nav. in Man. c. 23. vers. 3. Suar. cit. c. 32. Azor ubi antè. qui tamen ibi solum dicit, Sorum, & Majorem tenere, non nisi jure Canonico id prohibuit, alios verò arbitrari, esse simoniacam jure Divino. Item esse simoniacam, dicit Chok. de permut. p. 1. c. 2. n. 2. quamvis nu. 3. subjungat; sentiendum est cum Lessio, qui l. 2. de Just. c. 35. n. 26. dicit, esse simoniam juris humani, permutare beneficia sine auctoritate Superioris; & n. 30. rationem dat: nempe quòd Ecclesia ob sanctitatem sacri ministerii poterat ea facere impermutabilia; quemadmodum & habet idem n. 25. Ecclesia solà lege suã potuit facere, ut id, quòd naturã suã non erat invendibile ob partem temporalem, fiat inhabile ad venditionem, seu invendibile ob partem spiritualem, seu in reverentiam rei spiritualis, cui annexum, & sic introducere simoniam, quæ erit solius juris Ecclesiastici. Idem cum Lessio, esse nimirum solum simoniam contra prohibitionem Ecclesiæ, tenet Castrop. de simon. p. 15. n. 3. citans Suar. de simon. l. 4. c. 31. n. 8. Valent. d. 6. q. 26. p. 3. Redoan. Ugolin. &c. Verùm addit Less. cit. n. 3. ejusmodi tamen permutationem non esse propriè simoniacam, sed tantum generali ratione & imitatione quadam; cum propriè simonia sit, ut docet Sorus l. 9. q. 5. a. 1. & q. 7. a. 2. cum datur temporale pro spirituali, quod utique aliud, majusque genus est irreverentiæ, quam cum datur spirituale pro spirituali, uti fit in permutatione beneficiorum.

Quaestio 847. Quæ sit pena permutantium beneficia propriã auctoritate?

Respondeo: Esse privationem, seu amissionem beneficii. Chok. de permut. p. 1. c. 2. n. 3. Laym. in c. cum olim. de rer. permut. Less. cit. n. 30. Garc. p. 11. c. 4. n. 58. juxta cit. c. cum olim. non incurrere tamen illos hanc penam privationis ipso jure, seu facto, uti nec censuras; sed solum posse illos in penam commissi hujus criminis privari per sententiam, juxta cit. c. cum olim. ubi jubentur privari illis, tenent Chok. loc. cit. Castrop. loc. cit. n. 3. Less. cit. c. 35. n. 100. (qui etiam n. 141. hanc addit rationem: Quia hic non est propriè simonia, cum non detur temporale pro spirituali, sed generaliore modo simonia vocatur; adeoque quando jura dicunt, simoniacos esse ipso facto excommunicatos, non debet hoc extendi ad hanc simoniam; sed solum ad eam, quæ propriè ac strictè simonia

dicitur; cum penæ sint restringendæ. Ad hæc jura, quæ loquuntur de hac permutatione, non habeant ullam penam ipso facto incurrendam, sed solum ferendam, ut constat ex c. cum olim. de rer. permut. c. cum pridem de pactis) Pirh. ad tit. de rer. permut. n. 24. Laym. loc. cit. citans Pet. Nav. de restitu. l. 2. c. 2. ad finem. qui proinde etiam omnes expressè tenent, quòd tales permutantes, etsi fecerint actum irritum, possint tamen, sicut propriã auctoritate alienarunt, & commutarunt, ita etiam suã auctoritate ad sua quicquid beneficia redire, saltem in foro conscientiæ, & quamdiu per sententiam Judicis iis non privantur, ut limitat Pirh. loc. cit. pro quo expressè quoque citat seipsum loc. cit. Laym. Th. mor. l. 1. tr. ult. c. ult. §. 5. q. 2. Contrarium tamen, nempe hodie vi Extravag. cum detestabile. de simon. tales esse privatos ipso jure, & incurrere sententiam excommunicationis, tenentibus Garc. loc. cit. n. 59. Suar. de relig. l. 4. de simon. c. 55. n. 18. quam sententiam communem fatetur Pet. Navar. etsi ipse contrarium teneat.

Quaestio 848. Coram quo Superiore faciendã permutatio, si ve quis hic veniat nomine Ordinarii, coram quo faciendã permutatio?

Respondeo primò in genere: Omnem & solum illum, qui potestatem habet non solum instituendi, sed & destituendi in beneficiis permutandis. Castrop. de benef. d. 6. p. 3. §. 3. n. 2. Chok. de permut. p. 1. c. 2. n. 6. Azor p. 2. l. 7. c. 29. q. 4. vide, & huc applica dicta supra, ubi, quis possit auctorizare resignationes.

Respondeo secundò in specie: Talis igitur Superior & Ordinarius, potens præbere auctoritatem permutationi, non est solus Pontifex, sed & Episcopus loci, in quo beneficia permutanda sunt. Azor loc. cit. Chok. loc. cit. n. 4. Pirh. loc. cit. n. 26. Gonz. gl. 14. n. 33. Garc. p. 11. c. 4. n. 60. citans Tusch. concl. 304. lit. P. contra Paris. l. 5. q. 6. n. 231. dubitantem, an hodie id possint Episcopi; eò quòd Pius V. in Constitut. sua 42. incipiente: Officium creditæ. suspenderit facultatem Ordinariorum recipiendi resignationes, & permutationes, quoadque data & præscripta à se fuerit forma & modus istiusmodi resignationibus, quæ forma, cum data fuerit in Constitut. illius 58. incipiente: Quanta Ecclesiæ: quoad resignationes, & non quoad permutationes, dicta suspensio potestatis recipiendi permutationes perdurare videatur; quam tamen Parisi dubitationem rectè mirantur Garc. & Gonz. dum, ut hic n. 35. ille n. 63. ipse Pius V. in citata posteriore sua Constitut. 58. (cujus tenorem ipse Parisus ponit in initio citatæ q. 6.) dictam suspensionem sustulerit, & expressè concesserit Ordinariis admittere permutationes, quæ Canonice Sanctionibus & Apostolicis Constitutionibus permittuntur, non obstante, ut rectè Chok. loc. cit. n. 5. quòd in dicta Constitut. nullam præscriperit permutationibus formam; cum id reliquerit juris communis dispositioni.

3. Secundò est etiam talis Superior auctorizare potens permutationes beneficiorum suæ Provinciæ Legatus de latere. Paris. l. 7. q. 13. n. 16. Garc. loc. cit. n. 61. Chok. loc. cit. p. 1. c. 9. n. 2. Azor cit. q. 4. §. hinc efficitur, qui tamen rectè id limitat, ut non possit auctorizare permutationes suæ Provinciæ, nisi quas possunt auctorizare Episcopi ejusdem Provinciæ. Siquidem reservatorum specia-

litæ

liter Papæ permutationibus auctoritatem præbere non potest, uti nec Episcopus, de quo paulò pòst; nisi fortè specialis super his ei concessa esset à Papa facultas. Chok. *cit. n. 2. & 3.* Secus autem est in Legatis, qui non sunt Legati de latere, nec potestate Legatorum de latere pollent; hi enim, nisi fortè specialiter id iis concessum, permutationes beneficiorum auctorizare nequeunt; cum non habeant potestatem instituendi & destituendi in beneficiis suæ Provinciæ, Garc. *loc. cit. n. 61.* citans Gamb. *de potest. Legat. l. 5. tit. de permut.* Bellamer. &c. Vide dicta de utroque hoc genere Legatorum supra, ubi, an recipere possint resignationes alias.

4. Tertiò, Prælati alii Episcopo inferiores, habentes ex consuetudine, vel privilegio jurisdictionem quasi Episcopalem, & Episcopis subjecti non sunt. Pirh. *ad tit. de ver. permut. n. 26.* Azor. *cit. g. 4. ad initium.* Castrop. *de simon. d. 3. p. 15. n. 5.* Chok. *loc. cit. c. 15. à n. 3.* (qui etiam n. 6. addit, id posse Abbates etiam non exemptos, ubi fortè jus illud auctorizandi permutationes præscriptione acquisierint) Garc. *loc. cit. n. 70.* citans Suar. *l. 4. de simon. c. 32. n. 11.* Gamb. & plures alios. Potestas enim interponendi auctoritatem in permutationibus beneficiorum competit Superiori ratione jurisdictionis Episcopalis, non ratione dignitatis. Pirh. *loc. cit.*

5. Quartò, etiam alii Episcopo inferiores, ad quos spectat collatio, & institutio talium beneficiorum, etsi careant de cetero jurisdictione quasi Episcopali, auctoritatem præstare possunt eorum permutationi, dum ex consuetudine legitime præscripta hanc potestatem approbandi permutationes (quæ de cetero spectato jure communi spectat solum jurisdictionem Episcopalem, aut qualem habentes) acquisierint. Pirh. *loc. cit. n. 26.* Castrop. *de simon. d. 3. p. 15. n. 6.* ubi: *Si Prælatus inferior habeat præscriptam consuetudinem, nemini dubium est, sufficere; cum ratione consuetudinis jus acquirat;* citat pro hoc Suar. *l. 4. de simon. c. 32. n. 11.* Less. *l. 2. c. 34. n. 196.* Rebuff. &c. Idem tradit Chok. *loc. cit. p. 1. c. 6. n. 2.* ubi: *Si agamus de consuetudine tanto tempore observata, quæ sufficiat ad præscriptionem, dubium non est, quin inferior jus illud acquirere possit, quale jus habent Inferiores ab Episcopo Leodii, qui quotidie permutationibus beneficiorum, quorum ipsi sunt Collatores, auctoritatem præstant.* Et sanè posse tales inferiores jus dictum auctorizandi permutationes præscribere, vel ex eo patet, quòd actus ille recipiendi permutationes non ad Ordinem, sed ad jurisdictionem Episcopalem spectet; ea autem, quæ sunt jurisdictionis, præscribi possunt. Chok. *loc. cit.* citans Rebuff. *ad reg. de infirm. resign. tit. de permut. n. 20.* Videnturque hæc procedere, etiam si tales inferiores destituti sint potestate destituendi in illis beneficiis. De quo vide dicta supra, ubi, an inferiores Episcopo recipere possint resignationes.

Questio 849. Specialiter, quid quoad auctorizandas permutationes possit Vicarius Generalis, & Coadjutor Episcopi, & Capitulum Sede vacante, quorum tam hoc, quam illi videntur habere jurisdictionem Episcopalem?

Respondeo primò: Vicarium id non posse, nisi ex speciali mandato Episcopi; quia in

permutatione interveniunt resignationis receptio & collatio, quorum neutrum potest Vicarius ille sine speciali commissione. Chok. *de permut. p. 1. c. 7. n. 1.* Pirh. *cit. n. 26.* Azor. *cit. g. 4. §. dubitatur.* Castrop. *de benef. d. 6. p. 3. §. 3. n. 3.* Garc. *p. 11. c. 4. n. 74.* cum communi. Neque sufficit, quòd habeat speciale mandatum conferendi beneficia spectantia ad collationem Episcopi. Pirh. Garc. *ll. cit.* uti nec sufficeret, si haberet speciale mandatum conferendi resignationes; quia ex hoc non posset conferre, quin & etiam si haberet potestatem destituendi. Vide hæc pluribus dicta supra, ubi, an resignationes recipere possit. Viderur tamen e contra sufficere, si haberet & potestatem recipiendi resignationes, & beneficia vacantia per resignationem simplicem conferendi. Quòd etiam haberet potestatem recipiendi resignationes ex causa permutationis factas, posse eum compermutantibus conferre beneficia, tradit Castrop. *loc. cit. n. 4.* contra Rebuff. & Barboff. eò quòd, licet ista duo distincta sint, sunt tamen omninò connexa; dum enim beneficium resignatur ex causa permutationis, eà conditione resignatur, ut permutanti concedatur, adeòque admittens resignationem admittat eo ipso conditionem: quomodo autem hanc conditionem potest admittere, si non possit illa beneficia conferre, nec collatorem ad ea conferenda obligare? Quælitur autem, ubi haberet facultatem auctorizandi permutationes, adhuc valeret permutatio ab eo auctorizata post mortem Episcopi, vel etiam post revocationem ejus factam ab Episcopo, vide apud Chok. *loc. cit. à num. 8.* & dicta à nobis supra *loc. cit.*

2. Respondeo secundò: Quid possit hac in parte Coadjutor Episcopi cum futura successione datus, facile deduces ex iis, quæ de hoc dicta sunt à nobis supra, ubi, an is recipere possit resignationes alias. Posse illum conferre beneficia, & recipere resignationes & permutationes, ubi coadjutus est demens; secus verò dum datus solum ob infirmitatem, vel senium, seu non posse eas expedire, nisi saltem cum consensu coadjuti, cum communi tradit Chok. *loc. cit. p. 1. c. 13. n. 5. & 6.* citans Paris. *l. 7. q. 20. n. 23.* Selv. *de benef. p. 2. q. 1. n. 8.* & plures alios; qui tamen plerique, etsi loquantur de receptione resignationum, ex paritate tamen rationis idem sentire videntur de resignatione permutationis gratià.

3. Respondeo tertiò: Capitulum Sede vacante posse auctorizare permutationes, negant aliqui, affirmant alii. Vide hoc fusè à nobis decisum supra, ubi, an recipere possit resignationes. Vide etiam Garc. *loc. cit. n. 75.* Ventrigl. *To. 2. annot. 4. §. 2. n. 23. & 24.* Chok. *de permut. p. 1. c. 6.*

Questio 850. Quid possit in hoc puncto Visitor, seu Administrator Ecclesiæ vacantis, datus ei à Papa?

Respondeo: Potest is recipere & expedire resignationes & permutationes. Chok. *cit. c. 13. n. 7.* citans c. 15. *cui de elect. in 6. & c. fin. §. fin. de suppl. neglig. Prælator.*

* *

Quæ